

Crna Gora na rubu ponora

Author: [Milka Tadic-Mijovic](#)

Ogorcena zbog proslonedeljne izmene jugoslovenskog Ustava, crnogorska vlada preduzima korake za raspisivanje referenduma o nezavisnosti.

Ustavni amandmani koje je donela Savezna skupstina u Beogradu tokom proslе nedelje izazvali su intenzivnu politicku krizu u Crnoj Gori koja ce se najverovatnije završiti nasiljem.

Izmenjeni Ustav sveo je Saveznu Republiku Jugoslaviju, SRJ, na nivo apsurdа. Crnogorska vlada nema druge opcije osim da bojkotuje predstojeće savezne izbore koji se ocekju u oktobru.

Predsednik Crne Gore, Milo Djukanovic, vec je otpoceo sa pripremama za raspisivanje referenduma o nezavisnosti.

Crnogorski predsednik se 11. jula sastao sa predsednicima Ceske Republike, Hrvatske i Slovenije radi dobijanja podrške i eventualne bezbednosne garancije Zapada. "Crna Gora nije nikad bila bliza nezavisnosti", rekao je Djukanovic.

Medjunarodna zajednica se vec duze vreme protivi ovom potezu, svesna da ce on verovatno isprovocirati vojnu intervenciju Milosevica.

"Ukoliko Crna Gora bude primorana da brani svoju nezavisnost ona nece biti sama. Podrzavajuci Crnu Goru, medjunarodna zajednica branice svoju cast i svoju politiku na Balkanu", porucio je Djukanovic.

Portparol Stejt Departmenta naglasio je 7. jula da se Washington protivi nezavisnosti Crne Gore.

"Zamolili smo predsednika Djukanovica i njegovu vladu da se klone bilo kakvih naglih, jednostranih koraka ka nezavisnosti koji bi isprovocirali reakciju Beograda i vodili sukobu", rekao je portparol.

Madeleine Albright, drzavni sekretar Sjedinjenih Drzava, telefonirala je Djukanovicu 13.jula, izjavio je portparol, i ponudila dodatnu pomoc od 16,5 miliona dolara za proces demokratizacije i ekonomskih reformi u ovoj republici.

"Osnovni cilj ovog telefonskog poziva bio je da se podrzi jacanje demokratije u Crnoj Gori i priznanje umerenoj politici koju sledi Djukanovic", izjavio je portparol.

Za razliku od Washingtona, Brüsselsа i Moskve, na sastanku 11. jula Djukanovicevi sagovornici se nisu zalagali za "teritorijalni integritet SRJ". Slovenacki i hrvatski predsednici, Milan Kucan i Stipe Mesic, otvoreno su podržali pravo Crne Gore na samoopredelenje. Mesic je pozvao medjunarodnu zajednicu da intervenise u slucaju da volja crnogorskog naroda bude osporena.

Ceski predsednik, Vaclav Havel, otvoreno je podržao raspisivanje referenduma. "Onaj ko preti da je raspisivanje referenduma provokacija i sam je provokator".

Djukanovicevi politicki savetnici tvrde da je od vitalnog znacaja da do priprema za raspisivanje referenduma dodje pre nego sto se zvanicno raspisu savezni izbori. Pored protivljenja medjunarodne zajednice, podrška za sazivanje referenduma je daleko od jedinstvene. Cak i unutar Djukanoviceve stranke, Demokratske partije socijalista, DPS, postoji rascep po ovom pitanju, upravo zbog protivljenja medjunarodne zajednice i moguće vojne intervencije jugoslovenskih oruzanih snaga.

Izvor blizak crnogorskoj vladi izjavio je za IWPR da su u Beogradu vec pocele logisticke pripreme za raspisivanje saveznih izbora u kasarnama Vojske Jugoslavije, VJ, koje se nalaze na teritoriji Crne Gore i u lokalnim opstinama koje su pod kontrolom Socijalisticke narodne partije, SNP, lojalne Milosevicu.

Novе ustavne odredbe omogucavaju Milosevicu da raspise savezne izbore bez obzira na protivljenje crnogorske vlade. Jugoslovenski predsednik ima podršku lokalnih organa vlasti na severu Crne Gore, gde SNP kontrolise opstine i na jugu u Herceg Novom, gde je ova partija nedavno pobedila na lokalnim izborima.

Djukanovicevo dodatno lobiranje za nezavisnost dovelo je 14.jula do sastanka sa liderima srpske opozicije u luksuznom letovalištu Sveti Stefan.

Medjutim, Milan Protic, lider Saveza za promene i Vuk Obradovic, vodja socijaldemokrata vide Djukanovica kao "najboljeg kandidata" za protivnika Milosevicu na buducim direktnim izborima za predsednika Jugoslavije.

Miodrag Vukovic, Djukanovicev savetnik, rekao je da je sastanak na Svetom Stefanu imao za cilj da se ispita pozicija srpskih opozicionih partija po pitanju nezavisnosti Crne Gore, cemu su se one ranije protivile.

Crnogorske stranke ce traziti od srpskih opozicionih predstavnika da i oni bojkotuju savezne izbore, rekao je Vukovic.

Ovakav potez ucinio bi poziciju podgoricke vlade mnogo prihvatljivijom i mogao bi uticati na misljenje medjunarodne zajednice koja jos uvek gaji iluzije da bi Milosevic mogao doživeti poraz na direktnim izborima.

Medjutim, Miodrag Ilickovic, potpredsednik Socijaldemokratske partije Crne Gore, SDP, koalicionog partnera Djukanoviceve stranke, veruje da je sastanak sa srpskom opozicijom uzaludan.

"Opozicija u Beogradu je podeljena, slaba i bez prave vlasti", rekao je Ilickovic. "SRJ je unistena ovim ustavnim promenama. Drzava se raspala i ono sto je preostalo je njen represivni mehanizam koji se u svakom trenutku moze uperiti protiv Crne Gore. Veci deo srpske opozicije ucestvovace, medjutim, na izborima, cak i pod ovim uslovima. O cemu se onda moze pregovarati?"

Ilickovic je u pravu. Sporazumi sa srpskom opozicijom neće zaustaviti jugoslovensku armiju ukoliko joj Beograd naredi da krene protiv "separatistickog crnogorskog rukovodstva".

U noci izmedju 7. i 8.jula, u trenutku kada je crnogorski parlament zasedao da bi razmotrio svoj odgovor o ustavnim promenama, jugoslovenska armija stacionirana u ovoj republici nalazila se pod punom borbenom gotovoscju. Bilo kakav korak u pravcu otcepljenja od Jugoslavije znacio bi susret sa silom.

Vuk Boskovic, pomocnik crnogorskog ministra policije rekao je da su generali VJ "imali naredbu za napad".

Boskovic veruje da bi neizbežno doslo do sukoba sa crnogorskom policijom.

Jugoslovenski premijer i lider promilosevicevske opozicije u Crnoj Gori, Momir Bulatovic, odbacio je tvrdnju da je VJ planirala vojnu intervenciju u ovoj republici. On je optuzio crnogorsko rukovodstvo da seje "neslogu, razdor i sukob".

"Posledice po mir, red i stabilnost Crne Gore mogle bi biti katastrofalne", rekao je Bulatovic. "Price o tome da bi jugoslovenska vojska mogla napasti Crnu Goru su neistinite i besmislene".

Izvori bliski Drugoj armiji Vojske Jugoslavije, medjutim, izjavili su za crnogorski nedeljni casopis "Monitor", da su vec pripremljeni planovi za razmestaj tenkova po ulicama Podgorice i blokadu crnogorskog parlamenta i vladinih zgrada.

Isti izvori tvrde da je general Milorad Obradovic, komandant Druge armije, dobio specijalno naredjenje od nacelnika Generalstaba, Nebojse Pavkovic, vezano za ratnu mornaricu i vojnu policiju. Jedinice Prve i Trece armije stacionirane u Srbiji takodje se nalaze pod punom borbenom gotovoscju, spremne da pruzе pomoc, kao i jedinice Sedmog bataljona, paravojne formacije unutar Crne Gore koju je oformio Milosevic u toku proslе godine.

Visi zvanicnik crnogorske policije rekao je da je vlada svesna postojanja jugoslovenskih vojnih planova i da "nece nasesti provokaciji" glasanjem za referendum.

Crnogorska drzavna bezbednost naredila je svojim specijalnim jedinicama da motre sve kasarne VJ i njihove objekte, rekao je ovaj zvanicnik. Vrhovni komandanti VJ u Crnoj Gori se takodje nalaze pod policijskom prismotrom, rekao je on.

Za sada je sukob izbegnut i mozda odgodjen sve do raspisivanja saveznih izbora. Posle toga situacija izgleda dosta sumorno.

Milka Tadic - Mijovic je urednik casopisa "Monitor" iz Podgorice.

Location: [Balkans](#)
[Macedonia](#)
[Albania](#)
[Serbia](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/crna-gora-na-rubu-ponora>